

ВЫХОДИТЬ ШОДНЯ РАНО

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ.
СТРАШ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

НАСТРОЇ В ІТАЛІЇ.

ЗБРОЯ І ГАЗОВІ МАСКИ.

ДАЛЬШІ ТРАНСПОРТИ ВІЙСЬК.

МАКАЛЕ ЗДОБУТЕ.

ОДНІ БОЙКОТУЮТЬ — ДРУГІ ТОРГУЮТЬ.

ЛОНДОН. 8. 11. ПАТ. Із стейту Тексас прий-
має звістки, що італійські агенти вживають за-
ходи, щоб там купити 50 мільйонів бочок нафти для
своїх армій і платять по півтора долара за боч-
ку. Нафту хотять переслати посередньою доро-
гою через Німеччину та Австрію.

Гітлер підготовляється

У Москві відбулась учора в 18 роковини жовтій велика військова ревія з участю всього західського і половини лєнінградського гарнізону. Присягу складо 60.000 новобранців совітської армії. Присяга відбувалась у тому самому часі, коли Адольф Гітлер відбирав у Берліні присягу від перших, після великої війни, рекрутів німецької армії. Після „паради“ Ворошилов ангелослівив промову, в якій ентузіастично зясував пошляху совітського промислу. На святчинім за-

СТАН АБІСИНСЬКОГО ЗБРОЄННЯ.

ВІДІЗД БЕЛЬГІЙСЬКОЇ МІСЦ.

БЛОКАДА ІТАЛІ ДОВЕДЕ ДО СВІТОВОЇ
ВІЙНИ.

ЛОНДОН, 8. 11. ПАТ. Міністер війни лорд Галіфакс, промовляючи у Бернсей між ін. сказав, що якби замкнено Суєський канал, то це довело би до війни. Не можна дозволити на це, щоб Ліга Націй, припинюючи війну в Африці, викликала її в Європі. А думаю — говорив міністер — що такий був би неминуче вислід політики, що її поручають деякі дорадники, на думку яких наше становище не є ще досить рідке. Вони твердять, що від початку війни ми повинні були проголосити блокаду Суєського каналу та відіяти італійців від Африки.

ВЖЕ Є ОДЯГИ З МОЛОКА.

Мусоліні прийняв на вшанування винахідника синтетичної вовни, Антоніо Феретіа, який показав йому кілька одягів, зладжених із вовни, яку фабрикують із кашеїни. Мусоліні висловив велике здивування з приводу цього винаходу, який пристосують уже в цій війні.

до нападу на Україну".
сіданні московського совіту у всіх промовах напад-
дали більшовицькі достояники на Німеччину,
твердячи, що Гітлер підготував напад на
Україну.

Пополудні в Москві відбулась забава. На сцені танцювали тропіка на переміну з тангом і фокстротом. Деяких членів професійних організацій даром угоджено „сивухю“ і перекусками.

Першолистопадові свята.

СВЯТО 1. ЛИСТОПАДА В ПЕРЕМИШЛІ.

Дня 31. жовтня ц. р. відбулося як щорічне, так і загальнодержавне свято в Перемишлі. Почалося воно зранку за полтавських членів УГА в катедральній церкві, яку відправили оо.: прелат В. Гмигач, отець, єпископ В. Гриник, в. канцлер І. Попсак, капелан Демко, сотр. В. Маселко, д-р Ф. Маселник і д-р Ст. Гроб. По відправі виголосив проповідь о. прелат Городиський. Потім в год 8-й і великий салі Народного Дому відбувся святоч-

на академії. В цьому році програма академії була доволі скромна. Вступне слово виколосив полк. Крasiцький, свої спомини з часів визвольної війни відчитали адр. д-р М. Хробак і дир. С. Стані-мир та реферат інж. І. Скорopада. Між поодинокими точками виступав хор молоді під дир. В. Нагайського. Салю виголосило громадянство вшeрeть.

вої Організації.

Дня 6. жовтня відбулося друге свято у Вільхівці. Вправи переведено приписані на 1935 р. Промову виголосив секретар „Повітового Лугу“ п. Кавзляло, який і відіграв дефіляду оркестрів „Лугів“.

Дня 13. жовтня відбулося лугове свято в Деляні. Про значення Лугової Організації висловив промову заст. голови „Пов. Лугу“ п. В. Воронський з Полони.

3 АМНЕСТІЇ СКОРИСТАЄ 20-000 В'ЯЗНІВ
У судових колах переконали, що з амне-
користає яких 20-000 в'язнів, значить більше
1/3 в'язнів.

ПОСТИШЕВ ГОВОРИТЬ ЗНОВУ

Дня 3. ц. м. почалися наради київського
оружного комітету КП(б)У. Постишев висловив
велику промову, присвячену завданням партій-
ної організації на Україні в боротьбі за „нові пе-
ремоги колективів і совхозів“. Постишев домагався
зокрема значущого покращання годілі худоби.

ШЕ ОДИН ЗАМАХ НА УДАРНИКА

„Гудок“ з 5. ц. м. помістив депешу з Харкова, що біля станції Занька знайшли мужчину з обтятими ногами і розбитим черепом. Установлено, що був це кондуктор Бєлєвцов, найкращий новий ударник, т. зв. стахановець, якого вибрали на з'їзд до Москви делегатом. Бєлєвцова перевезли до лікарни в Харкові, де він прийшов до притомності й зізнав, що їхав до Москви і що його скинули з платформи „невідомі типи, мабуть класові вороги“. Совітська прокуратура вкладає велику увагу до цієї справи. Головного прокуратора СРСР Вишинський передав цю справу прокураторові заміняючого суду, Горбулеву, що мігши д. Харкова. (PO)

ФУЗІЯ ФРАНЦУСЬКИХ СОЦІАЛІСТІВ.

На конгресі трьох „незалежних французьких соціалістичних партій“, в якому взяли участь представники французьких соціалістів, республіканських соціалістів і т. зв. „Соціаліст Франс“ ухвалили мин. вівдні фузію тих партій в одну „Республікансько-соціалістичну унію“, до якої мають приступити й „део-соціалісти“. Конгресом проводив Поль Бонжур.

СВАСТИКА — ОФІЦІАЛЬНИЙ ПРАПОР.

БЕРЛІН, 8. 11. ПАТ. На передмісті Берліна, у Спандау, зорганізували велике свято, під час якого вивісили нові прапори та відбирали присягу від новобранців. У святі взяли участь головний командант армії на суходолі ген. Фрітц-равон із ген. Сектом.

ПРОЦЕС СТАВІСЬКОГО.

У Парижі розпочався сензаційний процес проти головних винуватців величезних обманств Ставіського. Сам Ставіський, як відомо, в момент арештування відобраз собі життя. На лаві обвинувачених є його жінка, ген. Барді де Фуру і кілька інших осіб, що колись грали чільну роль у французькій фінансєрі.

ВІЙНА АНГЛІЙСЬКИМ НАЗВАМ.

Італійці виповіли віну всьому, що англійське. В Римі готель „Іден“ перетворили на готель „Парадізо“, а готель „Льондон“ на готель „Аду“¹. Капелюхи а ля Іден зникли з крамниць і голів італійців. Одного італійця, що про це зібрав, прикро потурбували на вулиці. Загалом перемалювали в Римі кількасот шильдів і написів.

ВІДГРОЖУЮТЬСЯ ГРЕЦЬКОМУ КОРОЛЮ

Із Лондону повідомляють, що грецький король Юрій, крім багато гратуляційних телеграм, одержав теж телеграму, підписану грецькими республіканцями. В телеграмі погрожують, що поворот короля до Греції може скінчитися катастрофою.

СВЯТКУВАННЯ 1050-ЛІТТЯ СМЕРТІ
СВ. МЕТОДІЯ В ЮГОСЛАВІІ.

У зв'язку з 1050-літтям смерті св. Методія католіцька Югославія підготувала великі обходи в честь асцетів-славян св. Кирила й Методія. В часі від 20. листопада ц. р. до 5. липня 1936. р. що його знавало ювілейним, будуть у всіх костелах Югославії відправляти ювілейні богослужіння з відповідними проповідями. Єпископат видасть з тієї справи пастирський лист, що доручатиме водночас академії, концерти, відчити і т. д., при свяченні пам'яті св. Кирила й Методія. В костелі св. Кирила й Методія в Загребі вмурують на закінчення вчистостей пропам'ятну таблицю з вулицю, при якій стоїть цей костел, назвуть її іменем. (КАП).

Дня 22 вересня ц. р. відбулося дугове свято в Ільшаниці, пов. Томаш, при участі коло 300 направляючих лутовників і лутовничок. Дефілду вів баран голова „Повітового Лугу“ д-р Ісааківський. Виділи було коло 1500. Виведе-но дугів вприви, аркана й вежі.

29 вересня відбулося лугове свято в
Ізясні. Промову до луговиків (-ок) про зна-
чення Лугової Організації вголосив П. Кішчи-
вський.

Італійська преса про Україну.

Відгук напруження між Італією та СРСР наслідком війни в Африці.

Італійсько-російська війна спричинила те, що й між Італією та СРСР взаємні заго-стрилися. СРСРська дипломатія мріє про ідею більшовицької заплити між державами Європи пожежу війни і таким робом — по думці Кремля — прискіпати революцію промита-ріату в Європі. У даному випадку залежить Со-вітам на упадку фашизму в Італії. Через те останніми часами появляються в італійській пресі протисовітські статті, в яких широко го-вориться про Україну. В останньому числі рим-ського двотижневика молоді „Конквісте“ (25. X. 1935. ч. 18) поміщено дві статті п. н.: „Над Чорним Морем хмариться“ і „Антиєвропейська Москва“. Перша стаття пера Франческа Таддеї, друга Лявора Майнарда.

В статті „Над Чорним морем хмариться“ автор широко розписується про значіння Чор-ного Моря для України і для Італії. Розгляну-вши коротко історичне значіння цього моря для колишніх республік дожіа Дженови та Венеції, автор статті звертає увагу, що й тепер Італія цікавиться цим питанням. „Ми не повинні га-вити час і мусимо цікавитися Чорним Морем, де час і події приготують дуже цікаві для нас несподіванки“. У статті в синтетичній фор-мі переповідається боротьбу України проти Москви, про політику колишньої і теперішньої Москви супроти України. Читаємо, що Укра-їна, це „справді єдина смуга (під московською ормигою. М. З.), що вплив заходу відчула без-посередньо... Культуру і мистецтво України, втворені під впливом Заходу, Москва пере-брала до себе. І це була перша європейська Росія царів“. Статтю автор закінчує міркуван-ням, що „Без сумніву краще мати над Чорним Морем самостійну Україну, ніж СРСР. Тоді врешті прийшов би кінець панрусизмові, який започаткував Петро Вел., що хотів коро-нуватися в Царгороді. Сталін зі своїм комуніз-мом перевищує Петра. Поширюючи території Європи супроти Азії, зміцнилась би вся євро-пейська система“...

Лявора Майнарді у своїй статті „Антиєро-пейська Москва“ дуже поважно та глибоко пригадується над Москвою, як протиевро-пейським чинником. Стаття починається: „По-става, яку зайняв пан Літвінов у Женеві в спра-ві Італіо-етіопійського конфлікту, є крикливим контрастом до жорстокого російського ко-лоніального імперіалізму. Проте, ця постава відповідає російському духові і нікого не мо-же дивувати. Пхнути якусь потугу Європи про-ти Італії, означає ослабити єдність заходу на

виключну користь життєвого протиевропей-ського змісту Росії“.

„З безстороннього огляду історії Європи бачимо, що життя та історія західних народів були створені індивідуальностями, партіями, суспільністю. А російська історія створена дер-жавною, уособленою монархом автократом (Пе-тро, чи Сталін), яка всі класи зробила своїм рабом, або їх зрівняла“.

Кінець статті такий: „Отож зробивши пе-регляд усіх часів, усіх авторів, усіх устроїв, які були, чи які колись будуть у Росії, вириває пе-ред нашими очима ясна візія російського ме-сїанізму, який іде війною проти Заходу“.

У своїй статті Л. Майнарді широко цитує російських авторів, які говорять чи проповідю-ють, що Росія повинна, чи має знищити захід. І такі автори як Леонтьєв, Тютчев, Достоев-ський, Булгаков, Бакунін, самі переконують су-спільність Заходу, що таке справжній москов-ський Схід.

М. Зазамський.

КОНДИЛІС ПОСЯГАЄ ПО ДИКТАТОРСЬКУ ВЛАДУ У ГРЕЦІ.

АТЕНИ, 8. 11. ПАТ. З урядових кола пові-домляють: По повороті короля прем'єр пред-ложить йому димісію кабінету. Ген. Конділіс до-сподіється, що негайно король припоручить йому створити новий уряд, потім Конділіс до-магатиметься згоди короля на роззавання на-ціональних зборів. Новий уряд під проводом ген. Конділіса представиться національним зборам і коли не дістане у них більшості, не-гайно роззаве національні збори та розпише нові вибори. Тоді вибори відбулися би в першу або другу неділю грудня.

НЕНАДІЙНА ДИМІСІЯ ШЕФА РИМСЬКОЇ ПОЛІЦІЇ.

БЕРЛІН, 8. 11. ПАТ. Вчора прийшло ненаді-йно до зміни на становищі шефа римської полі-ції. На місце Кокчія жвєстором іменовано Паль-му. Цю зміну звязують з протанглійськими ма-ніфестаціями молоді. Зауважують теж, що змі-на прийшла безпосередньо після розмови амба-сатора Дрюмонда з Мусолінієм, хоч як запе-нюють офіційні кола справа протанглійських демонстрацій не грала в цій розмові ролі.

Стрий має свій музей.

З діяльності музею „Верховина“ у Стрию.

Музейне Тво „Верховина“ у Стрию вийшло вже помалу із скромних початків своєї діяль-ності і стало на певний шлях свого розвитку: По довгих заходах удалося одержати дуже ви-гідне приміщення в будинку „Народної Тор-говлі“, в самому центрі міста (Ринок). Примі-щення це відповідно улажено і упорядковано експонати, головню з етнографії, відділ ікон та бібліотеку. За останні роки навізав музей шир-ші взаємини з громадянством східної частини Бойківщини і Наддністрянщини, щоби забезпе-чити відповідні експонати. Дещо вже є у зборах музею, але дуже багато річей ще на місцях і жде найближчої нагоди, щоби перейти до музею. Брак грошей, а до недавня і відповідного по-міщення, не дозволяли виконати усього.

Головну вагу поклало Тво на народне ми-стецтво, етнографію, збір знаряддя до праці в сільському господарстві, риболовстві, мисливстві, тощо, в околицях, обнятих діяльністю Верхови-ни. Таку працю узгіднено на союз наших об-ластних музеїв, а недавні відвідини представ-ників музею „Бойківщина“ в Самборі, д-рів Кобільника і Скорика та професора львівсько-го університету д-ра Сулімирського дали му-зеєві „Верховина“ признання за доцільно веде-ну працю.

Щоби увійти в тісний контакт із селянським населенням своєї округи уладило Тво „Верхо-вина“ в неділю 20. X. п. р. у великій залі „На-родного Дому“ показ народної моші. Задля цього побудовано серединою залі вузький дов-гий поміст, висотою сцени, яким проходили групи учасників. Переміщено відповідно кісела на салі, так, що вся публіка могла докладно приглянутися показові. Проф. Т. Залеський по-дав у вступному слові дещо про значіння му-зеїв, святих народної творчості, в яких — як каже латинська приповідка — „мертві живуть і німі говорять“. П. Гена Косівна відчитала реферат про народну мошу, в якому спиняла-ся над впливом природи на народне мистец-тво, подаючи далі основно історичний бік спра-ви. Брак пам'ючих верств у нас був причиною, що тільки серед селянських мас збереглося на-ціональне мистецтво. В цілому світі видний звор-от до національної народної моші, а є дер-жави, де і найвищі верстви, починаючи від па-нующих, носять у великі державні свята. Роз-глядом причин зануку по селах народної моші і заклик до селянства, щоби хоронило й за-кінчила свій реферат.

Відтак пішла властива програма, в послідо-жні її частини пояснювала зібраним п. І. Домбчев-

ВАСИЛЬ МАКОВСЬКИЙ

65)

ГМІНД.

ТАБОР УКРАЇНСЬКИХ ЗБІГЦІВ І ВИСЕЛЕНЦІВ У ЧАСІ СВІТОВОЇ ВІЙНИ 1914—1918.

Спогади зперед 20-ти літ.

X.

ЖЕРТВЕННІСТЬ ГМІНДІВСЬКИХ ВИСЕЛЕНЦІВ.

„Ще Бог не все роздав, що має“.
(Нар. приказка.)

З народів, що входили в склад старої австро-угорської монархії, чи не найчисленніших і най-важчих жертв зазнав нарід український. На його батьківщині лютувала війна, що мала рішати про існування двох великодержав, і не переби-рала в засобах боротьби — ні етичних, ні мате-ріальних. Через залюднену українським народом галицьку землю за чотири страшні роки, — без-настанно перевалювалися цілі стовпища військ, що насильствами і пожежними згарами значили сліди своїх перемог і погромів. Обі, у смертель-них змаганнях держави, з кєрвавих кіттів по шматку видирали собі цей багатий кусок Дани-лової землі, про споконвічних господарів тієї землі пятаючи за злочин. Мечем, вогнем, висе-леннями, засланнями, жорстокими знущаннями і жакливими вбивствами вигублювал перекідні переможці наше життя, винищували наше добро.

Гекатомби жертв приніс у цій війні украї-нський нарід в імя Божої правди; хоч ще й ними не відкупив прадідівських провин і не доповнив чаші своїх мук і терпінь до передбаченого Про-видінням краю. Всеж може менше лишиться її до-повнювати дальшим поколінням, якщо у бороть-бі за кращу долю не будуть розтрачувати того жакливого завдатку, який у посвяті зложили їх діди і батьки.

До насильних жертв, вимушених виселення-ми і засланнями, належить теж гміндівський та-бор. Та не тільки не власти духом серед страхі-ливих злиднів, а терпеливою видержливістю під-нести насильство до висоти жертвенної самопо-святи, — ось що було вершком української жер-товності у гміндівському таборі; а найвеличні-шим її виявом перед народом і історією, була жертвенність молодого життя, стрілецькі добро-вольці. Не зважаючи на мерзенні підозри та по-невірку ворогів нашої нації — коли із смішною обережністю в березні 1916. року дозволили у гміндівському таборі зголошуватись добро-вольцям до „У. С. С-ів“ — з чого зразу гміндів-ські німці а то й управа табору кєпкували, з та-кого виснаженого, асентерунками здєсєтковано-го табору, зголошилося за 3 дні більш за дві сот-ні найкращої, найдобрішої молоді, яку треба було спиноувати, не побуджувати до кєрвавого танку. І треба було тую молодь перєсєяти крізь решето найменших фізичних вимог, потрібних до важкої служби, до якої вона зголошилася; а то зголошувалися просто — дїтєвєкє. Всеж 137 юна-ків віддав гміндівський табор 25. березня 1916.

року в руки четаря „У. С. С-ів“, Сідельника. Му-сли замовкнути злобні насмішки і підзорливі на-тяки упереджених чужинців, які такої дивовижі, — щоби добровільна саможертва сягала поза межі життя, — не годні були зрозуміти. Але дар-ма: самі були свідками того неабиякого захоп-лення, яке при відході з табору перших добро-вольців обгорнуло не лиш їх самих, але й їх рід-ні й увесь табор. Цю сотню названо у відєньськ-ому стрілецькому коші — „гміндівською“. Вона була живим доказом найвищої жертвенності на-шого народу і водночас докором для держави за презирне знехтування в 1914. році стихійних українських настроїв, які годні були пїрвєтє тоді цілий нарід до борні з Москвою. Але „обереж-ний“ австрійський уряд обмежив число добро-вольців до 2.000 людей. Проте увесь світ від по-диву стєнуєсє — що може така жмінка, коли во-на захоплєна.

На тому першому гміндівському наборі, по-святний пал до Українського Стрілєцтва — хоч як його уряд остуджував своїми невєтємливими обмеженнями — не покінчєсє. 6. листопада 1916. року відїхало до воєнного коша 45 добровольців, 10. листопада 40 добровольців, 15. листопада 70 добровольців. Також і в 1917. році, добровольці тягом зголошувалися; набиралися з доростаючої дїтєвєри. Все треба мати на увазі, що ті добро-вольці були справжніми добровольцями. Уряд, хоч позволив їх набирати, та гостро таборонив агїтувати, навіть заохочувати. Крїм цього, проти „У. С. С-ів“ у таборі все сїчїла євєнєстєю мафіє московських та інших перевертєнів. (Далї бєдє).

Група селян з Кальної (Скільщина) вивела частину весілля в домі молодого, показуючи танці, звані: „Скакалка з вінками“ і „чарка“. Передає показ народної нощі в Тернзави к. Сколева. Сихова к. Соколова і дуже мистецької старомішанської нощі в Должик к. Болехова та селянської, а виразними орієнтаційними впливами з Тисова к. Болехова.

Дуже цікаво вийшли вечірні, виведені групою селян з Полянці к. Болехова. Це був т. зв. „домений вечір“, на якому дівчата домагають куклі, закінчуючи сезон вечірниць. У часі вечірниць показано, як молода і дружка просить на весілля. Танцювали і співали при звуках маленької гірської сопілки. Група з Тисова вивела весільний похід; селяни з Підшани Великих показали свої стародавні строї, а на закінчення першої частини програми відтворили 13-літній хлопчина з Лисятич по мистецьки „чумака“.

У другій частині програми вивела група з Кальної фрагмент весілля та співала пісню дуже важкого походження, м. ін. старинну колядку і щедріаку, після якої група хлопців висілає вишарпану „грізну пані“, а група дівчат відгукуються „грізному паничеві“. Групи селян з Більча, Медичин і Боянова (к. Журавна) показали свою народну нощу. Народні зображення жінок і чоловіків з Боянова, особливо жіночий стрій, захоплював своєю красою і шляхетністю форми. Врешті виведено найкращу точку програми: весілля села Лисятич у прекрасних народних отрогах. Жінки всі в білому, а чоловіки в темних чумарках з гармашинними прикрасами. Тоді, як у народній нощі таких сіл, як Кальська видко виразні народні народної нощі турецької, в Тисові грізної і т. д. Лисятичці аблявали нас зовсім своїм побором до козацької Наддніпрянщини. Не тільки своїми народними одягами, але й піснями, звичаїми і обичаями. Видко було величезну різницю між весіллям бідного гірського села і достатком наддніпрянського. Лисятицька група, зловивши з кількадесяти людей, вивела не тільки весілля, але й відповідала серед відповідної акції

народні побутові пісні, м. ін. пісні, що співають жінки, які зібралися, щоб допомогти зібрати вдова. Показом жін. нощі села Мизув к. Должин і особливо гарної жіночої нощі села Човган к. Болехова закінчено цей цікавий вечір.

Щоб приваути до цього показу, приїхали на цей день до Стрия і гості делегати, а то: Пилип І. Павликовська і Л. Бурчипська від кооперативу „Народне Мистецтво“ у Львові, І. Гуртуліна від „Національного Музею“ та проф. д-р Скорик і Самбора від музею „Войківщина“. Оскільки була заповнена цікавими глядачами з міста й села. Показ зробив велике враження, а то так на мешкаців міста, як і селян. Була немов подув свіжого вітру з гір і піснь, що лікує душу оучасної цивілізованої людини, справлену серед гамору і крику міського життя та танців та сучасною однієї селянина — дитини краси народнього побуту.

Управа музею „Верховина“ не тільки зробила добре діло собі, бо окрім костюмів і експонатів придбала ще й невеликий дохід з імпрези, але передовсім громадянству і то головню селянству. Селяни дуже раділи, що їх гарно приймали; бо-ялися спершу, чи в місті не висміють їх, але тепер дуже радо взяли би участь в подібному святі. Музей увійшов у тісний контакт із селянськими масами і зацікавив їх власною їх справою: збереженням народнього мистецтва. „Стрийська Думка“ звертається до селян Стрийщини, Скільщини, Болехівщини, Должинщини, Журавенщини і т. д., щоб жертвували експонати для Музею. Як відомо, старі селяни нерідко віддають такі речі: вони боялися, щоб їх поховано у старих одягах. Але свідомість ваги культурного діла, що його робить „Верховина“, переможе і це, а де не можна числити на жертвенність одиниць, пропонує „Стрийська Думка“, щоб національні установи даного села зложилися і закупили для музею експонати.

Локаль музею буде невагом відчинений для постійних відвідувачів і від тепер домінувати буде управа музею відомлення із своєї діяльності.

Р. Д.

Рогатинський повіт у світлі статистики.

Рогатинський повіт у світлі статистики. Головний Статистичний Уряд подає такі статистичні дані про рогатинський повіт на основі перепису населення з 9. грудня 1931 р.

ПРОСТІР, ЗАГАЛЬНЕ ЧИСЛО НАСЕЛЕННЯ І ВОЛОСТІ.

Простір рогатинського повіту 1,147,0 км². Загальне число населення повіту 127,252, з того чоловіки 62,045, жінок 65,207. По містах рогатинського повіту мешкало 15,578 осіб, по селах 111,674 осіб. Густота населення на км² 110,9. У повіті є 3 міських, 11 сільських волостей, 112 сільських громад і 326 місцевостей.

ПОДІЛ НАСЕЛЕННЯ ЗА ВІРОІСПОВІДАННЯМ.

На загальне число 15,578 міського населення по містах було 6,316 греко-католиків (40,6 пр.), 3,213 римо-католиків (20,6 пр.), 6,004 жидів (38,5 пр.) і 44 інших (0,3 пр.).

По селах на загальне число 111,674 осіб було 84,090 греко-католиків (75,3 пр.), 23,895 римо-католиків (21,4 пр.), 3,462 жидів (3,1 пр.), 162 інших (0,1 пр.).

МАТЕРНА МОВА.

По містах записали, що українською мовою говорило 4,272 особи (27,4 пр.), руською мовою 1,316 осіб (8,5 пр.), себто разом нашою мовою говорило 5,588 осіб (35,9 пр.), польською мовою 6,294 особи (40,4 пр.), жидівською з гебрійською мовою 3,699 осіб (23,7 пр.), 7 осіб іншою мовою.

По селах записали, що українською мовою говорило 55,538 осіб (49,7 пр.), руською мовою 23,749 осіб (21,3 пр.), себто разом нашою мовою говорило 79,287 осіб (71 пр.), польською мовою говорило 29,858 осіб (26,7 пр.), жидівською з гебрійською мовою 2,422 осіб (2,2 пр.), 45 осіб іншою мовою.

НЕГРАМОТНІСТЬ.

По містах не зміло ні читати ні писати 2,644 осіб (21,8 пр.), по селах неграмотних було 22,398 осіб (27,2 пр.).

ВЕЛИЧИНА СІЛЬСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ.

На загальне число 15,578 осіб міського населення з хліборобства проживало 5,051 (32,4 пр.), по селах на 111,674 осіб черпали засоби прожитку з хліборобства 102,029 осіб (91,3 пр.). На 19,460 господарств: католічних нижче 2 га було 9,986, на яких проживало 42,465 осіб (4,3 на господарство), 6,115 простором від 2—5 га, на яких проживало 31,704 осіб (5,2 на господарство), 1,251 простором від 5—10 га, на яких проживало 7,198 осіб (5,8 на господарство), 133 простором від 10—15 га, на яких проживало 784 особи (5,9 на господарство), 39 простором від 15—20 га, на яких проживало 206 осіб (5,3 на господарство), 40 простором понад 50 га, на яких проживало 106 осіб (2,7 на господарство).

З найманою праці у хліборобстві проживало 9,315 осіб, з того було 139 умовних робітників, 9,176 фізичних робітників, між якими було 175 ремісників.

рату. Це своєрідна балкнннвнств, характеристична для нашої доби, що кохається у мнннх словах, аргументах, покликках і маніфестах.

Самчука рятую мови, достосована до матеріальних предметів, серед яких він певно поводить, рідко використовуючи мову нашої політичної публіцистики, де абстрактні слова перемишля, як маси на маскарад. Це мова соціальна, сажка, барннств, досить багата на книжкову мову навіть занадто служлива під пером автора, що часто залюбки дннть з неї свої ліричні враження тоді, коли ми вже чекаємо дальшого ходу подій, характеристики осіб, зміни настрою.

Не маємо повістей. А вже повісті з селянським побутом ввійшли у нас до маскультури. Мають від 30 літ не читає їх галицька інтелігенція. Галицькі письменники не мали ніколи хисту втягнути запахи села повними грудьми і більше цікавилися ним з погляду різних суспільних питань, підсолоджених стилізованими описами і занадто численними рефлексіями. Не диво, що навіть добрі селянські повісті наддніпрянських письменників належали в нас більше до книгозбірень, як до літератури. У такій літературі, як наша, так само як у норвезькій, повісті з селянського життя можуть належати до постійної продукції, якої ніколи не буває за багато. Якби Самчук міг хоч трохи розв'язати серед наших читачів закоренний погляд, що такі повісті мусять бути нудні — то вже через те одне його заслуга була би велика.

м. р.

З НОВИХ КНИЖОК.

Війна і революція на Волині.

Улас Самчук: „ВІЙНА І РЕВОЛЮЦІЯ“. П. ч. „Волині“, Львів 1935. ст. 271. Бібліотека „Дзвонів“.

Читаючи II-ий том Самчукової „Волині“, дуже своєчасно над тим, чому в нас досі так мало відгуків великої війни у літературі і чому все ж, що в нас пишуть, має на собі сліди такого важкого поспіху. Здавалось би, все ясно: ті, що воювали, не мусять уміти списувати свої враження; ті, що ще були дітьми, майже не знають школи, де могли би вчитись; пізніше прийшли роки підпольних організацій, безробіття і страждання. А щодо поспіху не треба аж викликати війни (мені війни, революції та кризи на всіх фронтах).

З такої літератури знаємо не одне обличчя війни. Що є нового з війни у Самчука? Те, як він різьбила дитячу душу рильцем, неподібним впливів в інших народів. Війна на наших землях, таких, як Волинь, не була зрозуміла для селянина. Наш хлібороб бачив, як толочать його чужинці і всіх уважав за ворогів. Та при цьому, коли починав він під одностороннім впливом армії відірвати „своїх“ і „чужих“. Одні з далеких наслідків такої війни, непорозуміння нашими ворогами, була національна свідомість, яку прокидали самі події, сильніша ніж ті, що над ними хотіли панувати.

Ось головні мотиви у повісті Самчука і вони дуже нас якнайвище за серце. Бачимо поодинокі ступні прокиду національної свідомості і душі сільського хлопчини, який шукає відповіді на те, що діється довкола нього. Старий селянин, що все життя виріс на землі, що так мало читав і так мало бував у світі, простим інстинктом людини, яка боронить спадщини своїх предків і здоровим розумом чесного робітника зміє порівняти, хто його прихильник у цій великій боротьбі держав та інтересів. А син? „Він хоче думати і хоче знайти себе. Його душа гонима промовцями, поняттями, плякатами. Він хоче бути молодий, щоб знайти справжню свою тверду, мов камінь і непохитлу, мов море. Він хоче чути, бачити і пізнати істину“.

Вся повість змальовує нам різні етапи такої боротьби за ясний образ: яке місце серед атомної боротьби молодих ідейних земляків, що мають свою землю, бо вірять, що вона втримає їх, ніж ті, що хотіли її забрати.

У цьому томі стиль Самчука став звичайний, більш нервовий, ніж у I-му, коли він змальовував війну у своєму спокою картини. Обережно вибирає він сцен, що так легко спокушають мо-

лодик авторів: не малое великих битв ні рухів революційної маси в місті. Все тут якомога зведено до обсервацій скромних героїв, які думають і переживають події наївно. Там, де перед ними вириваються важливі моменти з нашої історії, їх міркування не виходять поза відруковані пробіски, протести, бажання. Неоднораз автор зіпсував свій найкращий намір змалювати повільну картину визвольної боротьби, коли починав підтримувати малюнок патетичними мудрацтвами. Повісті із філософських міркувань не складаєш, навіть коли ти філософ. Самчук слухає більше серця та здорового інстинкту, як його герої і робить те, що може, якнайкраще.

Не має він іще тої перспективи перед собою, щоб заволодіти цілим матеріалом і перевести однолітню композицію. Не підготовляв він дії, коли виводить нових героїв, не зв'язує їх безпосередньо з тим, що має прийти. Бо розділи в його повісті не означають відступів між однією дією і другою. Оповідає він, якби собі пригадував обриси замаскованої минушини і віслю всієї акції, як для виховання села, ставлять головні пори року, а не поодинокі факти з життя його героїв або з війни. Враження таке, що повість може кінчитись у кожному місці і нема причини, чому не могла б вона бути ще вдвоє довша — все тут розливається, як у тих дядьків, що ладні зовсім все починати наново.

Згадаємо мимохіть Мирного з останніх творів: як приємно було слухати його описів, дихати сільським повітрям, але як часто не могли ми пригадати на другий день, на якому місці ми вчора закрили книжку! Змивався стиль. Самчук немов би сам додав, щоб не нудити:

„Живна, праця. По живнях одного разу ввігналися до села кілька кімнатників. Випустили в небо кулеметну стрілку і наказали сторості зібрати стільки то й стільки харчових продуктів. Зібрали, забрали і поїхали. Знов тиша. Але одного дня над осінню до села приїхали якісь люди. Так і так. Повстання! Весь народ встає. До зброї! Село заворушилось. Змивалися рушницю, кулемети. Ветали сотні і знов зо всіх боків загаворили кулемети“.

Здавалось би, що не можна коротше. Та хто не має часу обдумати свого оповідання так, щоб вибрати тільки те, що суттєве, зважити кожне слово і кожний образ, може оповідати якнайкоротше і реченнями так, якби наслідував Магабашини реченнями так, якби наслідував Магабашини

НОВИНКИ.

— Поминальне Богослуження за бл. п. Миколу Мороза, смер. проф. сем. проголошене у вчорашнім числі „Діла“ відправиться в год. 9-ТІЙ РАНО в суботу 9 листопада в Успенській церкві.

— Одинока українська фабрика футер „Хром“, Пр.-Торг. Спілка з о. п. у Львові, вул. Руська 20, тел. 271-83, поручає по найдешевших цінах футра жіночі і чоловічі та всілякого рода футрянні шкірки, як також приймає до крашення і переробки уживані футра.

— Театр ім. Тобилевича у Винниках. Як нас повідомляють, Театр ім. Тобилевича загостить ідучи на Львів, і до підлявських Винник, де в салі „Пресвіті“ дасть дві вистави: в поведілок 11. ц. м. „Дівча з Масловою“ й у вівторок 12 ц. м. „Гори говорять“. Так і Винники мають змогу оглянути обі ці сценічні новинки в постановці відомого нашого театру й винничани напевно з тієї нагоди скористають.

— Відчит у „Зорі“. В неділю 10 ц. м. відбудеться в салі Т-на „Зоря“ у Львові, вул. Вірменська 25, виклад дра Івана Копача на тему „Що то за край Абисинія і з чого повстав теперішній конфлікт між Абисинією та Італією“. Початок в год. 12 в полудне. Виділ запрошує всіх членів і прихильників т-ва з родинами.

— Концерт у Тернополі. В неділю 10 ц. м. відбудеться в Тернополі концерт в домних артистів співацьки Івани Шмериківської Приймової і співіста Романа Савицького.

— Академічне віче відбулося минулого четверга у Львові. Обговорювано справу обнижжя академічних оплат, підвищення цього року, справу академічних стипендій, приділюваних без опії сенатів, вакаційні практики і т. п. Вирішено резолюцію, що домагається зниження оплат за науку, зменшення нових маніпуляційних та іспитових оплат і кар за спізнання оплат, передачі права розподілу стипендій академічним сенатам і т. п. Подібне віче відбулося і в політехніці.

— Модернізація львівських водопроводів. У четвер 7. ц. м. відбулося у Волі Добрянській посвячення і уруччання електричної станції помп львівського водопровідного заведення. Як відомо, Львів бере до своїх водопроводів

джерельну воду зі збірної криниці, яку запливає 16 джерел, що бють в долині ріки Верешині. Ті джерела дають на добу 18.000 куб. метр в води, що й перепомпують опісля до Львова помпозі стайі у Волі Добрянській, Шкля та Карачиніві. Пересильна руротягова лінія тягнеться на просторі 32 км. Дотепер помпували воду з Волі Добрянської парові помпові машини, відтепер замінено їх модерніми, електричними, що дають величезну ощадність праці та куди більшу технічну певність тягlosti продукції. Електрифікація добрянської стайі помп коштувала поверх 450.000 зол. і всі машини (за винятком одної) виконали фабрики в Польщі. Укриття та в оглядках стайі у Волі Добрянській, Шкля та Карачиніві взяли м. ін. участь: президія львівського магістрату з през. міста Дрояновським, віцевоєвода Соханський, гродзький староста Протасевич, представники Уряду Гієни, преси і т. д. Учасники прогулянки мали нагоду ще раз з приємністю ствердити, що заряд міста виявляє корисну активність, зокрема в такій важливій ділячці, якою є електрифікація та піднесення здоровності нашого міста.

— Червінка в Долиніці. В громаді Тисів пов. Долина шириться пошесть червінки, на яку вмерли 4 особи змід молоді, а дальших 5 є хорих. Також у Бубниці захворували на цю недугу шестеро дітей у шкільному віці.

— Санітарна контролі у фризирнях. У звязку з загостренням санітарної контролі над фризирськими заведеннями заборонено фризирським працівникам переховувати знаряди праці як бритви, ножички, гребені і т. п. в кишенях. Цей звичай суперечний з вимогами гієни. Старостинські комісії, пошукані до санітарної контролі, мають накладати на такі фризирні високі грошові карі.

— Смерть москвофільського діяча. У Львові помер Григорій Малець, довголітній директор канцелярії „Общества ім. Качковського“ і б. старшина армії Денікіна в 68 р. життя.

— Курси суспільної праці. Організаційний комітет курсів суспільної праці, що повстав за починання президента Дрояновського, організує в часі від 2. грудня до 15. червня 1936 р. першу школу суспільної праці у Львові. Завданням курсів вишколити управителів і виховників

замкнених опікувальних заведень та організаторів суспільно-освітньої праці.

— Львівська хроніка. В галатеріальному складі Міністра при Галицькій площі арештовано служницю Анелю Мельничкову, що заплатила фальшивою 10-золотівкою. Заплативши раз, вона прийшла купувати з фальшивою монетою, а друге. — На годівньому двірні загинули робітник Павло Лукашек, діставшись між стоячками двох вагонів.

— Краєва хроніка. У Станиславові при вул. 3-го травня мають поставити пам'ятник для вшанування карпатської бригади легіонів коштам 140.000 зол. — У Стасьовій Волі біля Бурштину пов. Рогатин посвячено угодний камінь під каплицю. — На залізничному шляху коло Брухович київськ під потяг 22-літній Станислав Онішко з Рокитна. Колеса відтяли йому голову. — Як повідомляють з Коломиї, арештовано 70-літнього Боднарука і якогось Деянішина, що прив'язали до стовпа 28-літню Боднарчик і встромили їй в черево вили, наслідком чого вона вмерла.

— Присуд на молоду комуністку. Перед окружним судом у Холмі станула 17-літня Бруха Гіншток під закидом комуністичної пропаганди. Суд засудив її на 8-літ в'язниці з позбавленням прав на стількиж літ.

— Справлення помилки. У 299 ч. „Діла“ з 8 ц. м. закралася у статті п. м. „Політичний дискусійний вечір“ („З організаційного життя УНДО“) прикра друкарська помилка. Одно речення цієї статті появилася в такій формі: „Політика компромісу супроти Польщі засновується на цій передпосилці, що ці об'єднуючі моменти є настільки істотні і сильні, що на їх основі буде неможливо перевести... відпруження й нормалізацію польсько-українських взаємин.“ Має бути: „...що на їх основі буде можливо перевести... відпруження й нормалізацію польсько-українських взаємин“.

† Посмертні згадки.

Володимир Костів, студент III р. теол. відділу Богосл. Академії у Львові, помер 7 ц. м. в заг. шпиталі. Похорони відбудуться в суботу 9 ц. м. в год. 11. передпол. з церкви Дух. Семи нарії на Янівський цвинтар. В. Й. П.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення платити не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобилевича.

Камінь Струмилів:

9. XI. „Отаман Пісик“.

10. XI. „Гори говорять“.

Винники:

11. XI. „Дівча з Масловою“.

2. XI. „Гори говорять“.

Львів — салі „Скіл“ Пасаж Миколиша

13. XI. Прем'єра „Гори говорять“, постановка з повісті Уласа Самчука — 2. Антоновича і 3. Гарицького на 7 картин.

14. XI. „Дівча з Масловою“, оперетка на 3 дії Барнича і Павлусевича.

Початок год. 8. веч.

Відіти вже можна дістати у „Союзно-Базарі“.

Український театр „Заграва“ — салі Робітничого Доку.

Перемінш.

10. XI. „Верблюд вухом голяк“.

Великий Миський Театр.

Субота, 9. XI. год. 8. веч. Аб. 4. „Фридрих Великий“.

Неділя, 10. XI. год. 12. впол. Театр Орлятка „Одипида на дворі короля“.

Ріка; год. 3.30. Аб. 1. цин найвищі „Музика на вулиці“; год. 8. веч. Аб. 4. „Фридрих Великий“.

Театр Рівноводностей.

Субота, 9. XI. вечиний.

Неділя, 10. XI. год. 8. веч. Аб. 3. „Шістнадцятітня“.

Кіна.

АДРІЯ: „Тарзанове кохання“, „Наші воєни“.

АПОЛЛО: „Княжна Чардаш“.

АТЛАНТИК: „Любощі“ на основі Арт. Шинцера.

ВАНДА: „Син Кінг-Конга“, „Гарний світ“.

ГРАЖИНА: „Мальована васона“, „Два гілти“.

КАСІНО: „Не відходи від мене“ (Ед. Бергнер).

КОПЕРНИК: „Монте Хрісто“.

МАРУСЕНЬКА: „Бар-Амне“, „Живий і сплячий“.

МІРАЖ: „Сестра Марта є шпiоном“.

МУЗА: „Петрусь“ (Фр. Галь).

ПАКС: „Весняна парада“ з Франціско Галь.

ПАЛІС: „Епізод“.

ПАН: „Великий грач“, „Шукачки золота“.

РАЙ: „Дві Йоасі“ (Смоларська).

СВІТ: „Помста дидива“ та виступ славної телепатки Івани Гріго.

СОНЦЕ: „Чорний кіт“ (Борис Карлов), ревія „Вокс у реві“.

СТИЛЕВ: „Мазий полковник“ (Шерлі Темпл), ревія „На іжача“.

ТОН: „Клеопатра“ з Кл. Кольбер.

УНІХА: „Тигр Памфіку“ і ревія.

ХИМЕРА: „Пекло“ на осн. Дантога та Тимієвнич із Абисинії.

Закордонне радіо.

Субота, 9. листопада 1935.

Відень (506,8) 15.15 Концерт цитри-стив, 19.10 Від Штраса до Лейтара, 22.10 Форт. респіталь. Братислава (298,8) 18.10 Мадярські романси. Прага (470,3) 12.35 Сальон кuartет, 16.05 Легка музика. Париж (1648) 17.00 Легка музика, 21.00 Камер. музика та поезія. Білгород (437,3) 11.00, 16.20 Концерт, 17.00 Нар. пісні. Берлін (356,7) 15.00 Симф. „Ероїка“ Бетовена. Кенігсвустергаузен (1571) 17.00 Пісні, марш, поезія. Кельн (435,9) 12.00 Музика. Мінхен (405,4) 13.15 Соната г-дур Ріхтера, 15.10 Пісні. Будапешт (549,5) 13.30, 17.30 Циганська музика, 22.20 Форт. респіталь. Мільно (221,2) 12.30 Концерт сучасної музики. Рим (420,8) 19.15 Легка музика, 20.50 „Відний стрілець“ оп. Вебера.

Неділя, 10. листопада 1935.

Відень (506,8) 11.45 Симф. концерт, 13.05 Популярна музика, 15.40 Камер. музика, 17.45 Пісеньки й музика, 20.05 Спів. респіталь. Олександр Шпед (барит.) Братислава (298,8) 15.00 „Грандита“ оп. Берлія. Прага (470,3) 7.30, 8.30 Концерт, 10.00 Кіа тег, 20.05 Рос. музика 22.35 Сальон. музика. Париж (1648) 15.15 Спів, 17.00 Театр Уяви. Душанька ком. Фенсальтера, 15.00 Концерт, 21.00 Спів. респіталь. Білгород (437,3) 13.15 Пісні, 16.00 Хор, 18.30 Скрип-

ка, 20.00 Сербський вечір (нар. пісні й танки) Кавнас (1935) 19.30 „Оберон“ оп. Вебера. Берлін (356,7) 12.03 Музика, 18.15 Чотири маршети на форт. Шуберта. Кенігсвустергаузен (1571) 15.30 Легка музика, 19.30 Оп. музика. Кельн (435,9) 10.50 Тріо на кларнет, віолонч. і форт. Бетовена, 14.30 Нова піс. музика, 18.20 Давні танки. Мінхен (405,4) 9.30 Соната п-моль на сир. і форт. Бетовена, 19.20 Веселий вечір. Будапешт (549,5) 16.50 Циг. музика, 17.45 Легка музика, 19.45 Спів, 21.20 Концерт орх. Мільно (221,2) 18.10 Вок. концерт, 17.30 Танк. музика, 20.50 „Дрида“ о. Віктора де Сабата. Рим (420,8) 14.00 Легка музика, 20.50 Концерт присв. творчості Бетліна.

Львівське радіо.

Субота, 9. листопада 1935.

6.30 Ранішня авд., 7.55 Трохи інформації, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудняний денник, 12.15 Концерт орх., 13.00 Фрагменти з менше відомих опер — гр. пл., 13.35 Хвилинка домашнього господарства, 13.30 Концерт бажань, 14.30 Прічорний лаві — гр. пл., 15.00 Новела Іос. Конрада: Ядро темноти (до Африки), 15.15 Польська морська торгівля, 15.20 Біржа, 15.30 Концерт орх., 16.00 Лекція фр. мови, 16.15 Концерт гармоніста, 16.30 Гехи. скрипка, 16.45 Вся Польща співає, 13.00 Із Сх. Прусії: Країна за стіною, 17.15 Новини з гр. пл., 17.45 Дикий крилик, 17.50 Місто Хелміно, 18.00 Вес. авд. для дітей: Осінь, 18.30 Огляд видавництва, 18.40 Сільва ре-рум, 18.45 Легка музика з гр. пл., 19.00 Як села стали містом: Великий Львів, 19.20 Геклям. концерт, 16.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 Буят байон — легка муз. авд., 20.45 Веч. денник, 20.55 Із суч. Польщі, 21.00 Про Варшаву, 21.30 Концерт симф. орх., фортепіан. 23.05 Прогулянка по Європі.

Неділя, 10. листопада 1935.

9.00 Ранішня авдичія, 9.15 Популярна музика з гр. пл., 9.45 Ранішній денник, 10.05 Після богослуження еспанська музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Про різні аспекти Гоголевого „Ревізора“, 12.15 Муз. поранок (симф. оркестра, фортепіан) у перерві фрази із „Діла Веде-ди“ Ю. Словацького, 14.00 Фрагмент з повісті Каден-Бандровського „Пасудни-

ки“, 14.20 Легка музика з гр. пл., 14.55 Гутірка: 32 мід. зол. для обезпечення 15.00 Рішничка скрипка, 15.15 Концерт оркестри галицьких гітар, 15.25 Огляда ринків рішничих продуктів, 15.35 Музика з гр. пл., 15.45 Сільський фейлетон, 16.00 Звуковий образець для дітей: Вісцька йде, 16.15 У музикальному домі — грають дити, 16.45 Концерт вок. терцету, 17.00 Музика, 17.40 Слово-муз. авд.: Львівський ринок, 18.00 Легка музика з гр. пл., 18.15 Театр Уяви: Чи містер Браун вижив? 19.10 Реклам. концерт, 19.25 Спорт. вістки, 19.35 Форт. транскрипції вальсів, 19.45 Лтер. новини, 20.00 Фрагм. концерту з кад. хору, 20.45 Вішкі з творів Й. Пль-судського, 20.50 Веч. денник, 21.00 На веселій лав. хвилі, 21.30 Подорожуємо калюком: По дорозі до Іллі, 21.45, 21.56 Спорт. вістки, 22.00 Танк. музика з гр. пл., 23.05 Танк. музика з гр. пл.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ОКУЛІСТ

Д-р К. БУДЗАНОВСЬКИЙ

б. ст. асистент клініки очей У. Й. К.

мешкає тепер

Львів, вул. Академічна 23. Тел. 273-92

623 2-4

ФУТРА виконув. дешево й солідно Євген і Іванович, Львів, вул. Домініканська ч. 4.

123 67-68

Вирібні білля і гафтів „ДАНУТА“ Марії Рудницької, Львів, вул. Соборного ч. 4. приймає шити жіноче, мужське і по-стелене білля.

595 2-4

Купно годинника є справою домір-Дешево купите добрий годинник у славновісній п'ятдесятітній католицькій фірмі Іван Зельтенрайх, Львів, Марійська пл. 5

82 34-35

Фортепіанні, піаніно, продажа, наші купно, Марєцький, Львів, Баторія 7. 10-7

Увага! Християнська жіноча конфекція поручає плащі від 35 зол. Львів, Ринок 26, Ендерс.

641 3-3